

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд на Красимира Атанасова Вайс

на тема

Bewerten und Informieren in Zeitungsschlagzeilen der deutschen Presse

[Оценъчност и информативност на вестникарските заглавия
в немската преса]

Красимира Атанасова Вайс е завършила Езикова гимназия в Добрич, специалността Немска филология на Шуменския университет и Германистика в Университета в Саарбрюкен. По време на следването си е била сътрудник на радио Шумен. В момента е преводач на свободна практика и заклет преводач за устни и писмени преводи за съдилищата и институциите на Баден-Вюртемберг, Германия. Представения за защита дисертационен труд е разработила като редовен докторант към Факултета по хуманитарни науки на Шуменския университет. Отчислена е предсрочно с право на защита, считано от 18.03.2014. Дисертацията е обсъдена и насочена за защита на разширено заседание на катедра Немска филология и чуждоезиково обучение на 20.05.2014 г.

Дисертацията има обем от 197 страници. Структурирана е в пет глави и обобщение и изводи. Съдържа освен това приложения и библиография. В уводната *първа глава* (с.3 - 6) е обоснован изборът на темата, целта на изследването и е описана структурата на работата. *Втора глава* (с. 6 – 34) подробно представя теоретичната база на изследването, като се фокусира върху критическата лингвистика и социално конструираната действителност. Специално внимание е отделено на езиковите средства за изразяване на оценъчност. В *трета глава* (с. 35 – 63) са представени различни аспекти при изследването на вестникарските заглавия, като се изтъква контактната им функция и се демонстрират различни лингвистични методи за описанието им (лексикални,

прагматични, синтактични). В *четвърта глава* (с. 65 – 96) е представена характеристиката на използваните за корпуса вестници и са подробно представени речевите действия с оценъчен потенциал, които са анализирани в тяхната съотнесеност с оценяваните обекти. Основна за дисертацията е *пета глава* (с. 97 – 181). Тази глава представлява всъщност анализ на емпиричния материал от корпуса, като се прави количествен анализ на речевите действия с оценъчен потенциал (5.1. и 5.2.) и са представени резултатите от емпиричното изследване на формите за оценъчност (характерни названия, риторични стилистични средства, синтактични модели, връзката между текст и визуализация чрез илюстрации – 5.3.). Към всяка от главите има обобщаващ раздел. Последната част на дисертацията (с. 182 – 185) представлява цялостно обобщение на наблюденията върху изследвания емпиричен материал и изводи за приносните моменти на дисертацията. *Библиографията* съдържа основните научни изследвания по проблематиката най-вече на немски език, както и някои източници на английски и български език. *Работата* е написана на много добър немски език. *Авторефератът* на български език (64 страници, в които са включени публикациите по дисертацията и цитираната в автореферата литература) коректно и точно отразява съдържанието на дисертационния труд. В *езиково отношение* в автореферата се наблюдават някои неточности и неясноти на формулировките.

Представената за защита дисертация е посветена на интересен и актуален проблем за манипулативната роля на вестникарските заглавия, когато в тях доминира оценъчността. За корпуса на изследването са избрани три немски вестника с различен профил – един булеварден, един регионален и един национален с лява ориентация. Интересно би било да се провери, дали във вестници с дясна или центристка ориентация стилистиката би била по-различна. Сравнимостта на резултатите се

основава на факта, че са ексцерпирани заглавия от едни и същи периоди и по една и съща тематика. Прави се съпоставка на начина на отразяването на двете иракски войни в трите вестника, като въз основа на тази съпоставка се правят изводи за медийната реалност и политическите идеологеми, които се отразяват върху прочита на събитията. В дисертацията е приложен интегративен модел, който би могъл да се приложи и при други видове текст, би бил ефективен и при съпоставителни изследвания. Не е лесна задача да се изследва от лингвистична гледна точка оценъчността на вестникарски текстове, в това число и на заглавията, при които наред с контактната им функция съотношението между информативност и оценъчност е от основно значение. За това се изисква не само лингвистична осведоменост, но и познания в много други области на хуманитаристиката и социалните науки. Красимира Вайс очевидно притежава такава осведоменост. Дефицит представлява единствено твърде фрагментарното представяне на българските изследвания в тази област. Много интересно би било да се направи съпоставка на медийната реалност в Германия и България, но обстоятелства от биографичен характер усложняват за авторката на дисертацията осъществяването на подобен проект. При обсъждането на дисертационния труд на разширен съвет на катедра Немска филология в някои от изказванията бяха отправени критики, с повечето от които Красимира Вайс се е съобразила.

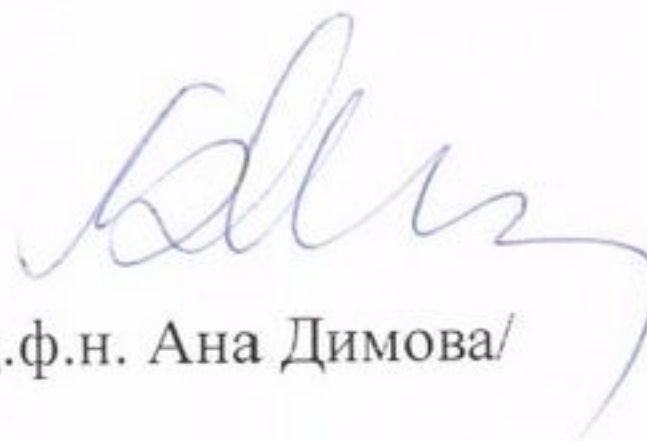
По проблематиката на дисертацията Красимира Вайс е публикувала две статии в електронни издания на Шуменския университет. Едната от статиите е всъщност публикуван доклад от научна конференция.

В заключение може да се каже, че представената за защита дисертация е интересно изследване по актуална научна проблематика, изпълнено с компетентност и критичност. С пълна убеденост подкрепям

присъждането на Красимира Атанасова Вайс на образователната и научна степен «доктор» по научната специалност Германски езици (немски език).

Шумен, 25.08.2014 г.

Изготвил становището:

/проф. д.ф.н. Ана Димова/